

K povinnosti mzdových účetních získat povolení k poskytování platebních služeb podle ZPS

Cíl stanoviska

Toto stanovisko vymezuje přístup ČNB k otázce, zda je možné při externím vedení agendy mzdového účetnictví pro zaměstnavatele vést peněžní prostředky na mzdy a odvody na platebním účtu mzdového účetního (samostatném pro každého zaměstnavatele) a z něj provádět výplaty mezd a odvodů bez povolení k poskytování platebních služeb.

Shrnutí stanoviska

Pokud činnost externího mzdového účetního pro zaměstnavatele zahrnuje vedení peněžních prostředků na mzdy a příslušné odvody na platebním účtu mzdového účetního, byť otevřeného mzdovým účetním u peněžního ústavu pro každého zaměstnavatele samostatně, ze kterého se provádějí výplaty mezd a mzdových odvodů, vyžaduje tato činnost povolení k poskytování platebních služeb, a to k provedení převodu peněžních prostředků z platebního účtu podle § 3 odst. 1 písm. c) nebo d) ZPS, nebo k poukazování peněz podle § 3 odst. 1 písm. f) ZPS.

Odůvodnění

Pozitivní vymezení platebních služeb je stanoveno v § 3 odst. 1 a 2 ZPS. Obecně lze říci, že vstupuje-li mezi plátce a příjemce třetí osoba, která pro ně určitým způsobem zajišťuje přesun peněžních prostředků, jedná se o platební službu. Ustanovení § 3 odst. 3 ZPS potom obsahuje výjimky, které určité způsoby zprostředkovaných převodů peněžních prostředků z regulace platebních služeb vylučují.

Činnost mzdových účetních spočívající v

- i. přijímání peněžních prostředků od zaměstnavatelů, tj. na platební účet, jehož majitelem je mzdový účetní, a
- ii. dalším převádění těchto peněžních prostředků dle dispozic zaměstnavatelů na účty jejich jednotlivých zaměstnanců a na účty příjemců mzdových odvodů,

naplňuje znaky poskytování platebních služeb. Na základě příkazu plátce (zaměstnavatele) jsou totiž mzdovým účetním prováděny převody peněžních prostředků, které mu byly zaměstnavatelem svěřeny k provedení platebních transakcí.

Výjimky obsažené v ZPS, které by mohly přicházet v úvahu, nelze na předmětnou situaci uplatnit, neboť jednoznačně směřují pouze na zajištění plateb za nákup nebo prodej zboží či poskytování nebo čerpání služeb. Pracovněprávní vztahy vznikají při výkonu závislé práce mezi zaměstnanci a zaměstnavateli (srov. § 1 zákoníku práce), nejedná se tedy o poskytování služeb zaměstnavatelům ze strany zaměstnanců. Stejně tak hrazení zákonných odvodů nepředstavuje platbu zaměstnavatele za služby poskytnuté státem (popř. zdravotní pojišťovnou). Za zboží lze obecně označit předmět určený k prodeji. Ani tento význam mzda a zákonné odvody nenaplňují. Výjimka tzv. omezené sítě dle § 3 odst. 3 písm. c) bodu 4 ZPS se uplatní pouze u plateb prostřednictvím prostředků určených pouze k zaplacení zboží nebo služeb. Nezbytně nutné při použití této výjimky je také vydání specifického platebního prostředku, kterým je za zboží a služby placeno (nejčastěji platební karta, mobilní aplikace apod.). Podobně výjimka tzv. obchodního zastoupení (§ 3 odst. 3 písm. d) bodu 6 ZPS) dopadá jen na případy jednání jménem jedné ze stran při nákupu nebo prodeji zboží nebo poskytování nebo čerpání služeb.

Případná argumentace, podle které lze výjimku tzv. obchodního zastoupení uplatnit, neboť mzdový účetní při provádění platby na účet zaměstnance a správce příslušného odvodu jedná výlučně jménem a na účet zaměstnavatele, který tím plní své povinnosti z pracovněprávního vztahu, a to v rámci poskytování služby externího mzdového účetnictví, neobstojí. Tato výjimka dopadá na případy, kdy mezi plátce a příjemce sice vstupuje třetí osoba, která pro ně určitým způsobem zajišťuje přesun peněžních prostředků od plátce k příjemci, ale tato osoba se zároveň podílí na uzavření smlouvy zakládající podkladový právní vztah mezi plátcem a příjemcem, a to buď tím, že při uzavření této smlouvy jedná jménem jedné ze smluvních stran, nebo tak, že uzavření této smlouvy pro jednu smluvní stranu zprostředkovává.^[1] Není myslitelné, aby se mzdový účetní coby obchodní zástupce zaměstnavatele podílel na uzavírání pracovních smluv nebo na jakémkoli podkladovém smluvním vztahu se státem (popř. zdravotní pojišťovnou) v případě zákonných odvodů. Služby poskytované samotným mzdovým účetním nejsou podstatné, neboť úhrada za tyto služby není předmětem zprostředkování plateb; tím jsou úhrady mezi zaměstnavateli a zaměstnanci, popř. příslušnými příjemci mzdových odvodů.

Lze tak uzavřít, že v popsaném případě půjde o platební službu, a to, v závislosti na existenci platebního účtu vedeného pro zaměstnavatele, buď o provedení převodu peněžních prostředků z platebního účtu bez poskytnutí úvěru podle § 3 odst. 1 písm. c) ZPS, nebo o poukazování peněz podle § 3 odst. 1 písm. f) ZPS. K poskytování platebních služeb podnikatelským způsobem je zapotřebí disponovat oprávněním podle § 5 ZPS. Není také dále vyloučeno, aby mzdoví účetní při vedení účtu pro zaměstnavatele poskytovali také platební službu podle § 3 odst. 1 písm. d) ZPS, jestliže by zaměstnavateli poskytovali převáděné peněžní prostředky jako úvěr.

ČNB má nicméně za to, že předmětnou činnost lze vykonávat způsobem, který by nepředstavoval regulované poskytování platebních služeb, a to v případě, pokud by mzdový účetní měl dispoziční oprávnění k účtu vedenému na jméno zaměstnavatele a platby prováděl za něj z tohoto účtu. O platební službu se v tomto případě jednat nebude, neboť peněžní prostředky zaměstnavatele v tomto případě nejsou svěřeny mzdovému účetnímu k provedení platebních transakcí, a tato činnost tak nenaplní znaky platební služby.

[1] NÝDRLE, Tomáš. § 3 Platební služba. In: BERAN, Jiří, Tomáš NÝDRLE a Dalibor STRNADEL. Zákon o platebním styku: Komentář [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-2-28]. ASPI_ID KO370_2017CZ. Dostupné v Systému ASPI. ISSN: 2336-517X.

Datum zveřejnění: 10. 8. 2023

Platnost od: 10. 8. 2023 **do:** neurčeno

Typ dokumentu: Stanovisko

Seznam souvisejících předpisů:

Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2366 ze dne 25. listopadu 2015 o platebních službách na vnitřním trhu, kterou se mění směrnice 2002/65/ES, 2009/110/ES a 2013/36/EU a nařízení (EU) č. 1093/2010 a zrušuje směrnice 2007/64/ES (PSD2)

zákon č. 370/2017 Sb., o platebním styku (ZPS)

zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce (zákoník práce)

Relevantní ustanovení: § 1, § 3 odst. 1 písm. c), d) a f), § 3 odst. 3 písm. c) bod 4, § 3 odst. 3 písm. d) bod 6, § 5 ZPS

Upravuje oblast: Platební instituce a instituce elektronických peněz

ID: RS2023-14